

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sanctae Mechtildis virginis ordinis Sancti Benedicti Liber specialis gratiae

**Mechthild <von Hackeborn>
Mechthild <von Magdeburg>**

Pictavii, 1877

Caput primum. De vita et morte venerabilis domnae Gertrudis Abatissae.

[urn:nbn:de:bsz:31-60070](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-60070)

PARS SEXTA ¹.

CAPUT PRIMUM.

DE VITA ET MORTE VENERABILIS DOMNÆ GERTRUDIS ABBATISSÆ.

PRÆDULCIS memoriæ Domna Gertrudis, Abbatissa nostra, gloriosum et vere præclarum Ecclesiæ nostræ lumen, omnibus virtutibus florens ut rosa, totius sanctitatis exemplar et veræ Religionis columna firmissima, hujus felicitis, de qua scripsimus, Virginis secundum carnem soror exstitit. Hæc a puerilibus annis miræ sapientiæ fuit et discretionis, ita ut cum nonum decimum ageret annum, eam Abbatissam ordinarent. In quo officio tam laudabiliter, suaviter et prudenter se gerebat, ut in magna reverentia haberetur et materno affectu ab omnibus amaretur, tam Deo quam hominibus amabilem se exhibens et gratiosam. Quantæ etiam humilitatis fuerit in habitu et gestu, verbis et omnibus operi-

1. Hæc pars sexta, quæ in paucis modo codicibus reperitur, tota in eo est, ut Abbatissam Gertrudem de Hackeborn, jam supra, part. V. c. 1. et 2. itemque in *Legatus*, lib. V. c. 1. laudatam, fusius commendet. De ista quidem præclara Abbatissa quædam fuerunt ipsius sorori B. Mechtildi, quædam S. Gertrudi manifestata et in proprio cujusque libro sigillatim consignata. Plurima etiam in utroque de virtutibus ac præsertim de morbo et obitu ejusdem occurrunt, quæ sæpissime etiam quoad verba ita consentiunt, ut ab eodem auctore conscripta deprehendantur.

Verbis et
exemplo
Abbatissa
filias edocet.

Quælibet
se maximè
ab ea diligi
æstimat.

Nullam sine
gravi causa
contristabat.

bus ejus elucebat. Ad quæque vilia opera et maxime ad communes labores Sororibus se frequenter sociabat ; quandoque prima imo sola laborabat, quousque subditas induxit, vel magis exemplo aut blandis verbis ad se juvandum allexit. Amatrix veræ paupertatis erat : unde omnem superfluitatem rerum temporalium tam a se quam a suis subditis elongare cupiebat. De infirmis maxima illi erat cura, ita ut nunquam in tantum posset occupari, quin eas quotidie singulas visitaret, et si quid vellent sollicitè interrogaret, propriis etiam manibus eis ministerium exhibens, tam ad recreandum quam ad pausandum. Unde cum in senectute infirmitatibus crebris laboraret, ad alias infirmas adhuc se portari faciebat, et cum loqui non posset, gestu et nutibus tam fidelissimum eis prætendit compassionis affectum, ut plurimas ad fletum commoveret. Valde communis erat, et tam maternelles omnes diligebat, ut quælibet ab ea se maxime diligi æstimaret. Unde etiam vix notari poterat quæ ejus secundum carnem essent propinquæ. Tam mitissima et suavissima moribus erat, ut cum aliquam Sororum rationabiliter dure pro culpa sua corripuisset, statim eadem hora et loco eodem tam amicabiliter et leniter eam alloqueretur ac si nunquam deliquisset. Similiter faciebat, cum in Capitulo aliquam exigente justitia serius proclamasset ; statim finito Capitulo illa Soror tam securum ad eam habebat accessum. Nulla Soror tam juvenis erat, quæ ipsi causam suam cum fiducia non auderet aperire. Nunquam de illa visum est vel auditum, ut alicui sine rationabili causa seriosam se exhiberet, aut vitio morum suorum contristaret. Ita in infirmitate sua mitis et benigna erat, et tam hilaris et patiens ad omnia, ut omnes ad se venientes et sibi ministrantes lætas redderet et jucundas.

Divinam Scripturam valde studiose et mira delectatione quandocumque poterat legebat, exigens a subditis suis ut

lectiones sacras amarent, et jugi memoria recitarent. Unde omnes bonos libros quos poterat, ecclesiae suae comparabat, aut transcribi a Sororibus faciebat. Studiose et hoc promovebat, ut puellae in liberalibus artibus proficerent, ita dicens, si studium scientiae deperierit, cum amplius divinam Scripturam non intellexerint, Religionis simul cultus interibit. Unde et juniores minus litteratas amplius addiscere saepe cogebat, et magistras eis providebat.

Studium
promovet
scientiae.

Orationibus devotissime et intentissime instabat, ita quod perraro absque lacrymis orabat. Tranquillissimae mentis exstitit, et tam liberum et exoccupatum a curis cor tempore orationis habebat, ut multoties ab oratione ad fenestram vocata, sive ad alia negotia, statim ut rediit, eandem puritatem devotionis quam in oratione habuerat, reinvenit. Denique orationis et devotionis studium in tantum portaverat usum, ut cum in senectute viribus et etiam aliquantulum sensibus defecisset, et usum loquendi amisisset, maxima adhuc devotionis reverentia et lacrymarum inundantia communicaret, sicut et omnibus diebus vitae suae consueverat. Et cum Sorores sibi de Deo proloquerentur, vultu et nutibus laetissime quasi gratias agens ostendebat quam libenter audiret; nunquam etiam sic male valens, quin alacrior fieret, ac si nil pateretur, cum aliquem sermonem vel etiam verbum de Deo audiret. Ad Missam frequenter duci volebat, et circa Horas canonicas mirabiliter studiosa erat et devota, in tantum quod cum in infirmitate dormitaret, quandoque habens offam in ore vel scyphum ad os ut biberet, semper tamen in mora Horarum vim sibi inferens miraculose vigilavit.

De Deo
loquentes
libentissime
audit.

Mundissimi etiam cordis ab infantia fuerat, ut ne leve verbum audire vellet, per quod suo cordi macula inferri posset. Quid plura? Quicquid erat virtutis, quicquid scientiae, quicquid verae religionis, in ea velut in speculo relucebat. Ferventissima fuit in charitate et devotione, quantum ad

Deum, summa in pietate et sollicitudine quantum ad proximum, prima in humilitate et afflictione quantum ad seipsam. In pueris mitissima et dulcissima, inter juvenes sanctissima et discretissima, inter seniores sapientissima et jucundissima. Nunquam inveniebatur otiosa; aut semper erat utiliter manibus operans, aut orans, aut docens, aut legens. Talis ac tanta erat, et tam laudabiliter se et omnes subditos suos regebat, ut si audeo dicere, nec primam similem visa est nec habere sequentem.

in infirmitate
loquelam
amittit.

Hæc postquam cœnobio nostro per annos quadraginta optime præfuit, crebris cœpit infirmitatibus fatigari. Cum autem per annum et amplius in infirmitate laborasset, et post hæc loquelam amisisset, pia soror ejus eam decessuram credens, attentius quo potuit pro ea Dominum exorabat, ut secundum voluntatis suæ beneplacitum et animæ ejus necessitatem cum ea disponere dignaretur. Subito autem spiritus ejus in cœlum rapitur, ubi vidit in speculo divinæ providentiæ quod nondum moritura esset, sed in illa infirmitate aliquantulum duratura. Attamen omnis Sanctorum exercitus in adventum et susceptionem tantæ sponsæ Dei festina jucunditate se præparabat. Beata igitur Virgo Maria inter alia ornamenta quibus mirifice fuit insignita, habebat niveas chirothecas, in quarum una aurea esse videbatur aquila, et aureus leo in altera. Per quod dabatur intelligi quod illa anima in cujus susceptionem se præparabat, ipsi gloriosæ Virginis specialiter in tribus erat assimilata: scilicet in innocentia virginali, quod notabatur in candore chirothecarum; et per altam et perspicuam contemplationem, quod significabatur per aquilam; et etiam per constantiam fortitudinis qua universa vitia devicit, quod per aureum notabatur leonem. Patriarchæ et Prophetæ in sua præparatione habebant aurea canistra diversis xeniis plena, significantes quod tam sapienter et fideliter subditis suis cum omnibus tam corporalibus quam spiritua-

Mechtildis
visio de
sorore sua.

libus prouiderat. Apostoli quoque habebant libros magnos et ornatos coram se, cum quibus eam honorantes erant pro saluberrima doctrina quam suis ministrabat subjectis, quia per hoc Apostolicis meritis æquabatur. Martyres uero habebant clypeos aureos et nimium splendentes, quibus reuerentiam infirmæ erant exhibituri pro indefessa patientia, qua contra aduersa omnia firmiter fuit munita, per quam ipsorum meritis fuit adæquata. Confessores decorabantur cappis amplis et pulcherrimis ad obsequendum ipsi, pro religiosa conversatione et sanctissimis exemplis in quibus ipsorum erat meritis coæquata. Virgines uero aureolâs et lucida specula in sua habebant præparatione, quibus infirmæ erant blandituræ pro innocentia puritatis, et quod frequentius in speculis exemplorum Jesu Christi solebat vitam suam examinare quam similis esset Deo in uirtutibus, uel quam dissimilis; et in hoc conungebatur, imò quibusdam sacris uirginibus præferebatur.

Sancti ad
illam
suscipien-
dam se
accinguntur

CAPUT II.

QUOD DUODECIM ANGELI EI MINISTRABANT

Post hæc dum soror ejus esset iterum orans pro ea, uidit animam ejus in similitudine domus perlucidæ, in cujus medio Deus erat sedens, et radians per eam uelut sol per cristallum. Et ait ad eam Dominus: Sicut me absque impedimento per hanc domum perspicias, ita me in anima istius in omnibus operibus et uirtutibus in quibus se modo exercet, recognoscere potes: specialiter in patientia, benignitate et hilaritate, quas supra humanam na-

Sancti ad
illam
suscipien-
dam se
accinguntur